

створюються всі умови для колективного музикування та самостійної творчості учнів. Це чудовий стимул для розвитку слухових і технічних навичок на всіх етапах формування виконавця.

Список використаних джерел

1. Горенко[°]В. Робота над музичним твором К. : Музична Україна. 1982.
2. Ковалів В. Методика музичного виховання. К. : Музична Україна. 1973.
3. Падалка[°]Г.[°]М. Учитель, музика, діти. К. : Музична Україна. 1982.
4. Польська[°]І.[°]І. Поняття ансамблю в музиці // *Культура України*. Харків : ХДАКю 2001. Вип. 8. С. 153-160.

Бідна Олена,

викладачка-методистка вищої категорії
Полтавської міської школи мистецтв
«Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко,
Ткаленко Юлія,
викладачка Полтавської міської школи
мистецтв «Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко (м.[°]Полтава)

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО ПРЕДМЕТУ «МУЗИЧНА ГРАМОТА ТА СЛУХАННЯ МУЗИКИ»

Анотація. У статті доведена важливість використання в освітньому процесі мистецької школи інтегрованого курсу «Музична грамота та слухання музики», наведені приклади творчих завдань, обґрунтовано використання інтегрованого курсу для учнів хореографічного, образотворчого та театрального відділень мистецької школи.

Ключові слова: інтегрований предмет, музична грамота, слухання музики, творче завдання, диференційований підхід.

Постановка проблеми. Потреби сучасної початкової мистецької

освіти спонукають педагогів до впровадження інноваційного підходу, до пошуку нових шляхів і методів удосконалення освітнього процесу та активізації пізнавальної, творчої активності дітей, осучаснення методики викладання музично-теоретичних дисципліну школах мистецтв.

Сутність вивчення проблеми. Ґрунтуючись на узагальненні мистецько-педагогічного досвіду викладання теорії музики та музичної літератури в школах мистецтв України (Я. Бодак, Л. Карамушка, Н. Максимова, Ю. Поплавська та ін.) [1], ми уклали авторську програму предмету «Музична грамота та слухання музики».

Мета статті – ознайомити з методичними аспектами викладання інтегрованої навчальної дисципліни «Музична грамота та слухання музики» у школах мистецтв.

Виклад основного матеріалу. Ознайомлення учнів початкових мистецьких закладів з музичною грамотою, залучення до слухання музики прокладає шлях до образного самовираження, стимулює розвиток духовної та естетичної культури особистості. Тому у Полтавській міській школі мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко створена навчальна програма інтегрованого курсу «Музична грамота та слухання музики» у початкових мистецьких закладах як однієї із провідних музично-теоретичних дисциплін. Програма пропонується для учнів хореографічного, театрального та образотворчого відділень.

Перед педагогами, які викладають дисципліну, постає важлива мета – в умовах досить обмеженого часу (одна година на тиждень) максимально оптимізувати урок, зосереджуючись на найважливішому, що позитивно впливає на формування особистості дитини.

Одним із завдань розробки авторської програми є необхідність збагатити традиційну методику викладання предмету за допомогою налагодження тісного взаємозв'язку в роботі хореографічного, театрального й образотворчого відділень. Це – планування спільних заходів, уроків (уроків-вистав, уроків-досліджень, уроків-бесід, уроків-екскурсій, уроків-

імпровізацій, уроків-переглядів, уроків-концертів, комплексних уроків тощо), відвідування мистецьких заходів із подальшим їх обговоренням тощо.

Оскільки учні зазначених відділень не опановують гру на музичних інструментах, не відвідують занять із предметів «Сольний спів», «Хор», «Сольфеджіо», які вимагають знань із музичної грамоти, то вагомість предмету «Музична грамота та слухання музики» значно зростає.

Поряд із теоретичною підготовкою учнів, формуванням у них вокально-інтонаційних, метро-ритмічних навичок особливий наголос у викладанні предмету ставиться на слуханні музики, сприйманні музичних творів. Більшу частину уроку присвячено художнім образам різних жанрів, епох, стилів; знайомству з музичним фольклором України та інших народів світу, розмаїттям музичних форм. Учні пропонуються виконання творчих завдань: «Малюємо музику», «Розповідаємо музику», «Музика / форма в рухах», «Імпровізуємо сюжет музики», «Казкова імпровізація на фортепіано і без нього», «Добери картину до музики» і навпаки, «Розповідна «прогулянка» картиною під звучання музичного твору», «Малюємо сюжет музики», «Пантоміма на музичний твір» тощо.

Дуже важливо характеризувати літературних героїв програмної музики та разків музично-театральних жанрів, спільно з дітьми міркувати про поведінку героїв. Так, у симфонічній сюїті Е. Гріга «Пер Гюнт» за драмою Г. Ібсена є глобальна ідея сенсу життя людини. Учні уважно та з великою зацікавленістю слухають «Пісню Сольвейг» та інші п'єси сюїти, міркують про події, головних діючих осіб, емоційно реагують на музику (інколи плачуть), що є цінним для формування сучасного молодого покоління.

Упродовж викладання предмету важливо дотримуватись диференційованого підходу. Так, театралам можна пропонувати прослухану інструментальну музику відтворити жестами, мімікою, пантомімою, придумати до неї сюжет, героїв і потім «показати» їх у драматизації / інсценізації. Юним художникам – намалювати музику з програмною або жанровою назвою, інструментальну чи вокальну, сюжетну

за картиною чи навпаки. Хореографи, відтворюючи в рухах музичний твір, можуть його намалювати, як художники, показати мімікою, пантомімою ту чи іншу композицію.

Дидактичний матеріал програми складають твори музичного й образотворчого мистецтв, що входять до золотого фонду вітчизняної та світової культури, доступні дітям, спрямовані на розвиток у них навичок самостійної інтерпретації музичного мистецтва, розуміння мови, подальшого його аналізу й осмислення.

Висновки. Отже, інтегровану навчальну дисципліну «Музична грамота та слухання музики» доцільно вивчати учням усіх відділень (хореографічного, театрального та образотворчого), оскільки під час слухання музики і виконання творчих завдань у всіх учнів розвивається образне мислення, емоції та почуття, збагачується інтелект, активізується творче самовираження. Інтеграція та міжпредметні зв'язки дають можливість віднайти інноваційні форми і методи роботи з урахуванням специфіки кожної спеціалізації, виховати всебічно розвинутих, культурних, досвідчених театралів, хореографів і художників.

Список використаних джерел

1. Бідна О. Музична грамота та слухання музики : *Програма для учнів хореографічного, театрального та образотворчого відділень шкіл мистецтв*. Полтава : Полтавська міська школа мистецтв «Мала Академія Мистецтв» ім. Раїси Кириченко, 2018.

Болховітіна Інна,
викладачка Полтавської міської школи
мистецтв «Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко,
Могильніков Олександр,
старший викладач вищої категорії
Полтавської міської школи мистецтв
«Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко,